

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietojohdantamisen suunnitelma 2024–2025

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Helsingin Kaupunki

Helsinki

Sisällysluettelo

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tietojohdamisen suunnitelma on laadittu tiedon toisiokäytön näkökulmasta.

Tässä suunnitelmassa esitettävät tietojohdamisen kehittämisen tavoitteet kuvaavat toimialan tietojohdamisen päämääriä pitkällä aikavälillä.

Suunnitelman mukaiset kehittämisteemat ovat tämän hetken ja lähitulevaisuuden painopistealueita, joihin panostamalla pääsemme kohti tavoitetilaa. Kehittämisen painopistealueet konkretisoituvat käytännön tekemiseksi suunnitelmaan kirjattuina kehittämistoimina, jotka viedään tiekartalle.

Suunnitelma tarkistetaan ja päivitetään vastaamaan palvelustrategian linjauksia valtuustokaudelle 2025-2029.

OSA 1 Yhteistä tietojohdamisen ymmärrystä muodostamassa

- Mitä tarkoitamme tietojohdamisella? 4
- Strategiat ja lainsäädäntö ohjaavat tietojohdamista 7
- Palvelujen vaikuttavuuden seuranta edellyttää tietojohdamisen kehittämistä 8
- Tietojohdamisen kyvykkyys rakentuu henkilöstön osaamisista 10

OSA 2 Laadukkaan tiedon avulla johdamme palveluja ennakoivasti ja vaikuttavuutta lisäävästi

- Mitä tavoittelemme tietojohdamisen kehittämisellä? 12
- Tietojohdamisen kehittämisteemat 13

OSA 3 Tietojohdamisen kehittämisen matkalla

- Tiekartta 2024-2025 26

Osa 1: Yhteistä tietojohdamisen ymmärrystä muodostamassa

Mitä tarkoitamme tietojohdamisella?

On tärkeää, että meillä on yhteinen ymmärrys tietojohdamisesta. Suunnitelmallisiin ja konkreettisiin toimiin ryhtyminen edellyttää täsmällisiä käsitteitä ja jaettuja tavoitteita.

Käsitteet tutuiksi

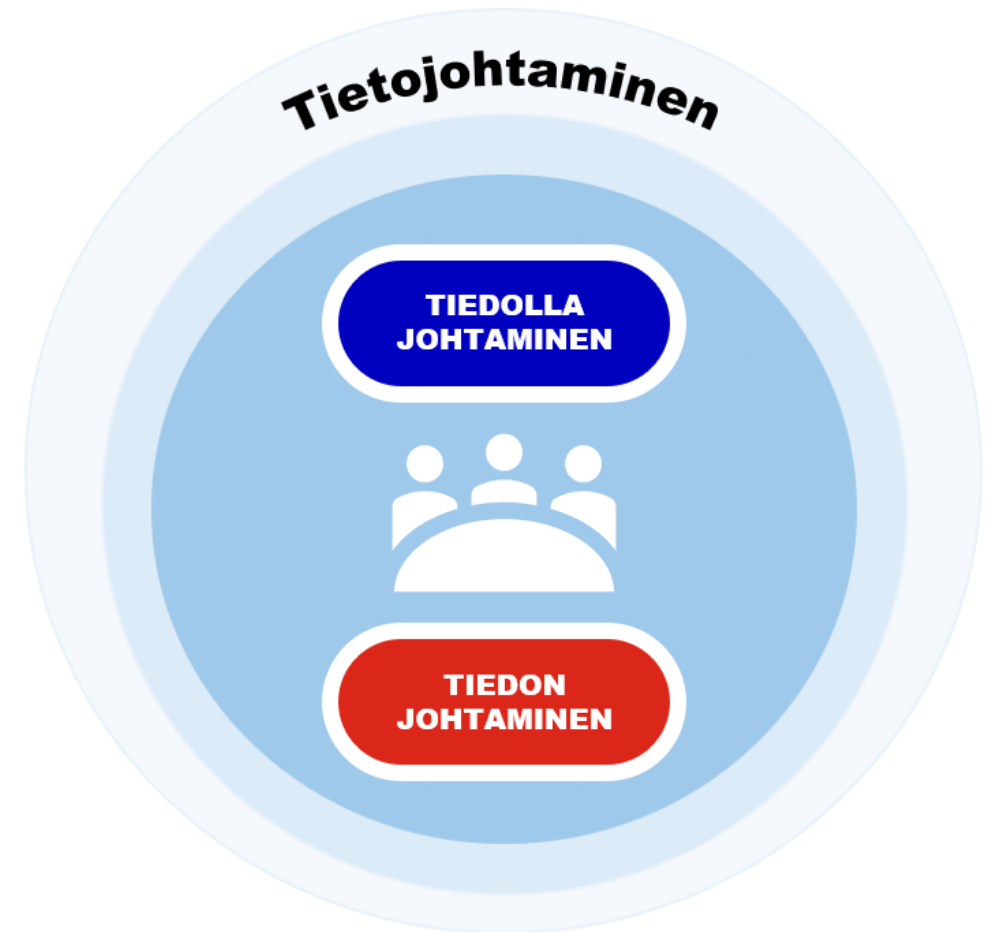
Tietojohdaminen on tiedon johtamisesta ja tiedolla johtamisesta koostuva kokonaisuus, joka tukee päätöksentekoamme laadukkaan tiedon avulla.

Tiedolla johtaminen rikastaa jalostetun tiedon ymmärrykseksi. Tätä ymmärrystä hyödynnämme päätöksenteossa.

Tiedon johtamisella varmistamme, että keräämme, tallennamme, analysoimme ja jaamme keskeisen tiedon sovittujen toimintatapojen mukaisesti.

Keskeinen tieto. Tunnistamme keskeisen tiedon, joka muodostaa toimialan strategisesti tärkeän tietopohjan.

Toimialallamme ja dokumentissa käytetyt määrittelyt.

Miten johdamme tiedolla?

Johdamme strategista ja operatiivista toimintaa tiedon avulla. Tuomme keskeisen tiedon käytettäväksi päätöksentekijöille. Tietoa käytetään toimialalla päätöksenteon tukena.

Päätöksenteossämme laadukas tieto parantaa palvelutarpeen ennakointia, palvelujen suunnittelua ja johtamista sekä resurssien käyttöä. Arjen työhön tieto tuo sujuvuutta. Käytämme tietoa myös asiakaskokemuksen ymmärtämiseen ja parantamiseen.

Miten johdamme tietoa?

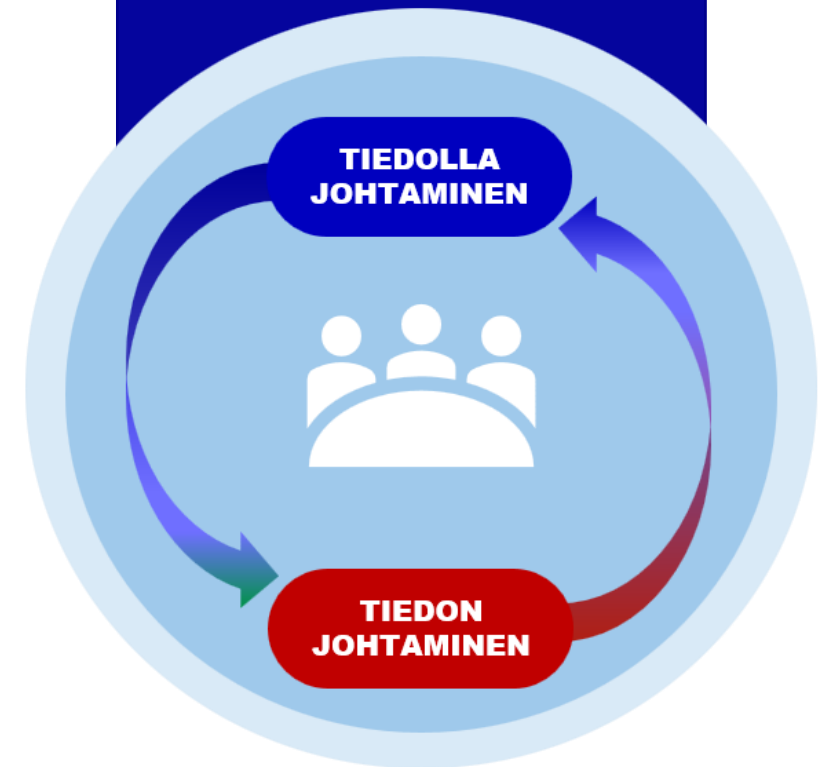
Johtamalla tietoa kehitämme tiedon laatua ja saatavuutta. Tunnistamme keskeisen tiedon, joka vastaa toimialamme tarpeisiin. Varmistamme, että tieto on hyödynnettävissä.

Saamme tietoa omasta toiminnasta ja ulkoisista lähteistä eri tahojen tallentamana. Yhteisten kirjauskäytäntöjen ja yhteensopivien tietojärjestelmien avulla tuotamme yhteismitallista ja yhteensopivaa tietoa.

Tiedon johtaminen on jatkuvasti kehittyvä, vuorovaikutteinen prosessi, jonka päämääränä on tuottaa parasta mahdollista tietoa tiedolla johtamista varten.

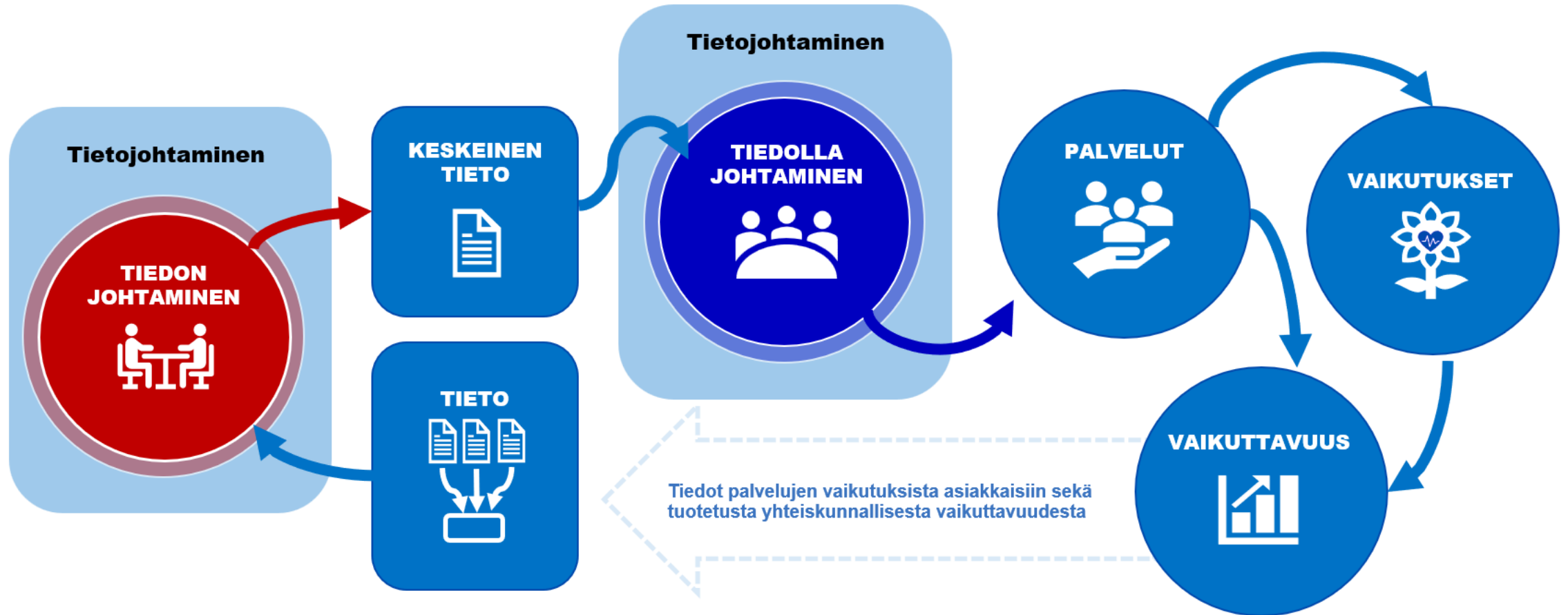
Tiedolla johtaminen tukee palvelujen johtamista ja auttaa seuraamaan palvelutoiminnan vaikuttavuutta.

Tiedon johtaminen varmistaa tarkoituksenmukaisen ja laadukkaan tiedon tuottamisen.

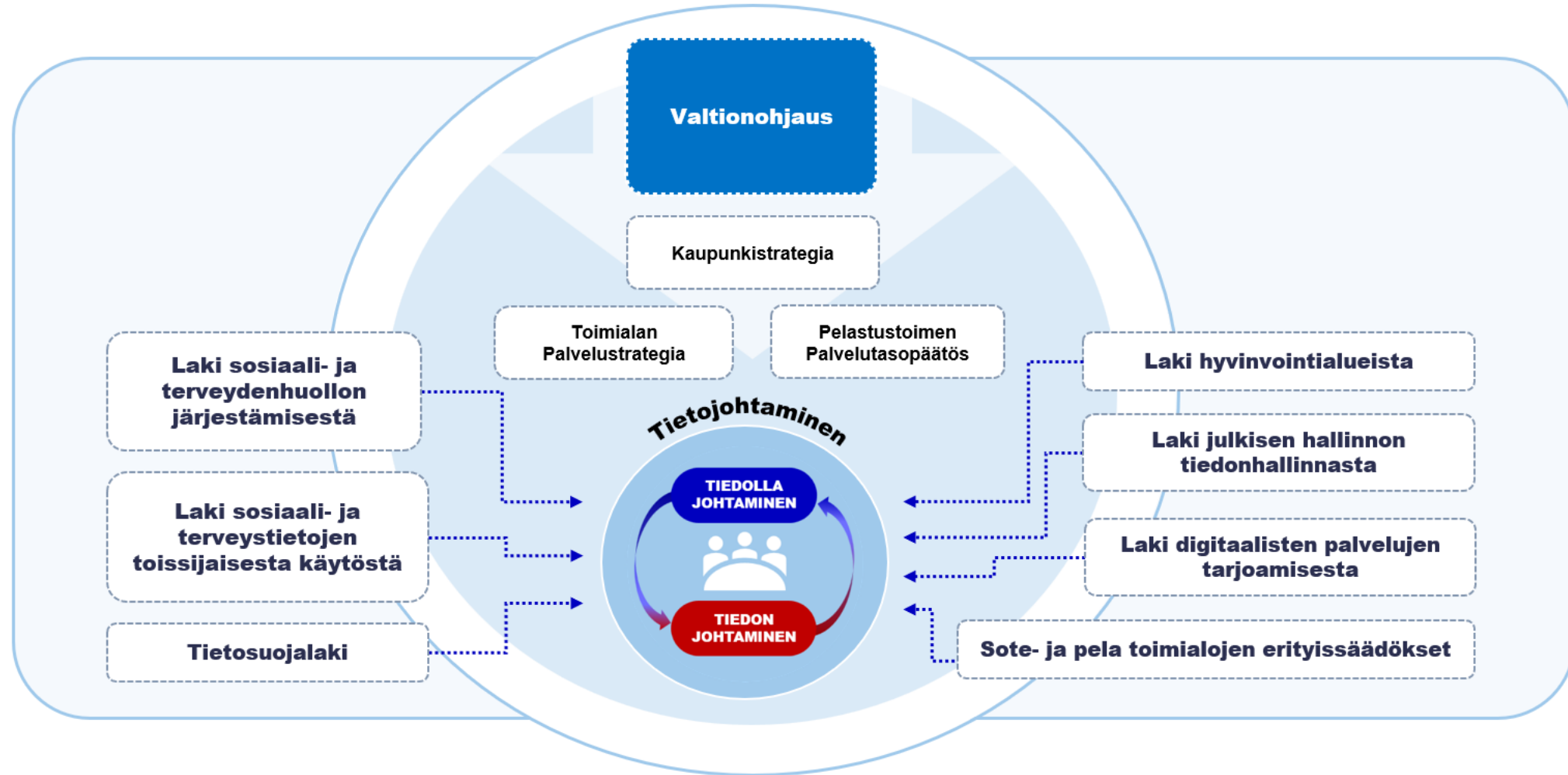

Vaikuttavuutta johdetaan tiedolla

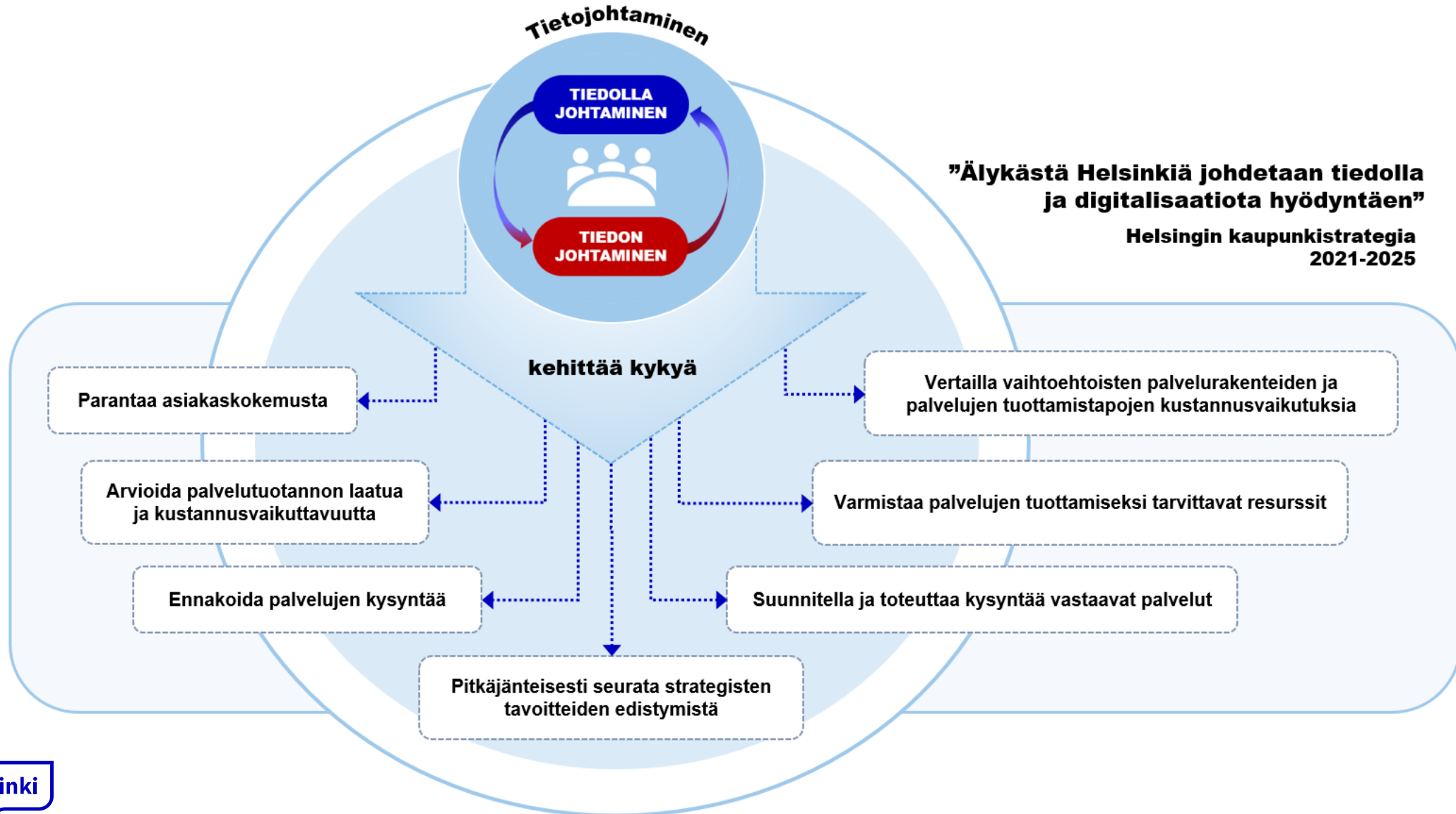
Tietojohtaminen on tärkeä osa tulevaisuuteen suuntautuvaa johtamista, joka huomioi päätösten yhteiskunnalliset vaikutukset.

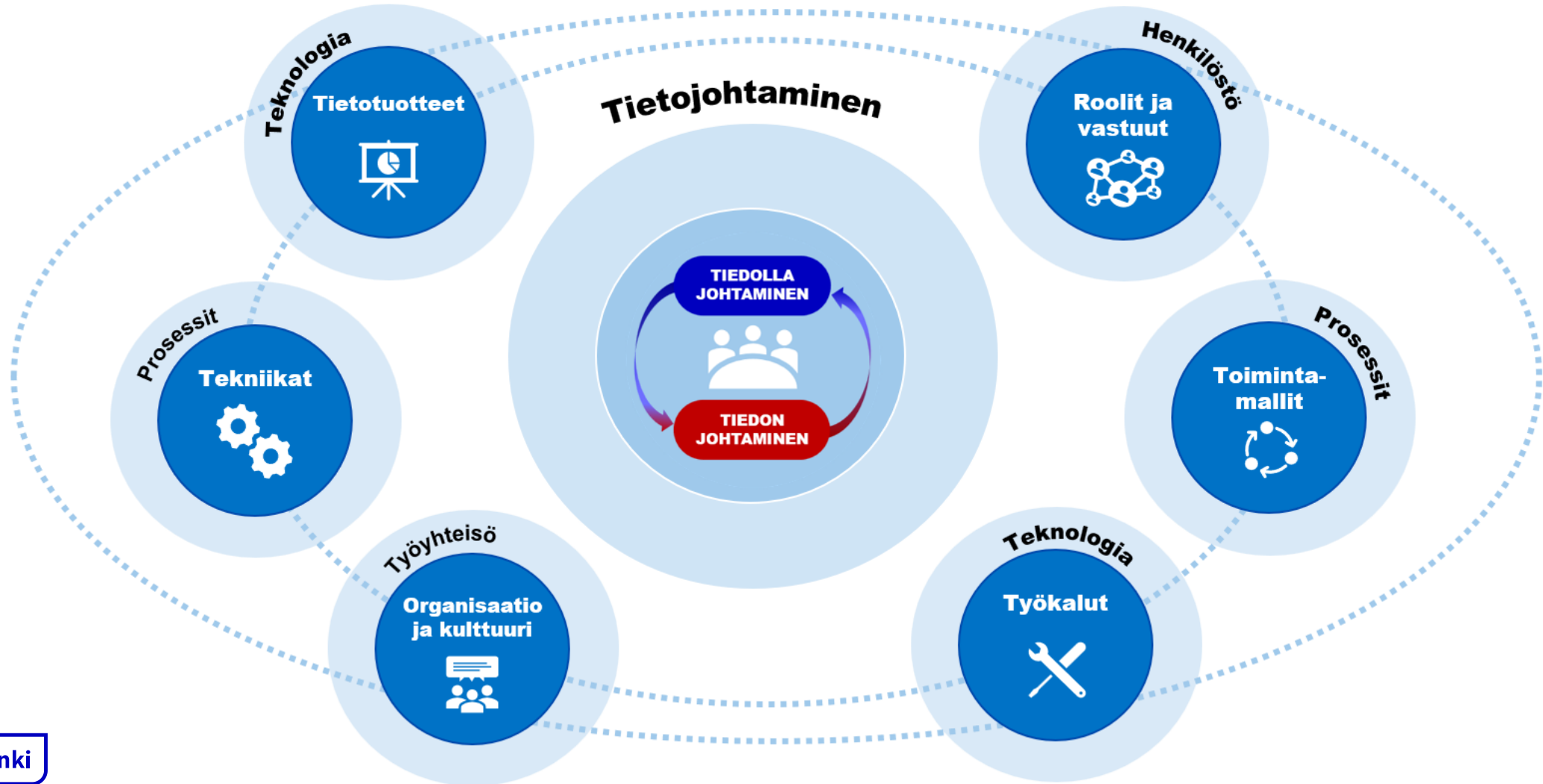
Strategiat ja lainsäädäntö ohjaavat tietojohdamista

Palvelujen vaikuttavuuden seuranta edellyttää tietojohdantamisen kehittämistä

Tietojohtaminen on moniosainen, yhteistyötä vaativa kokonaisuus

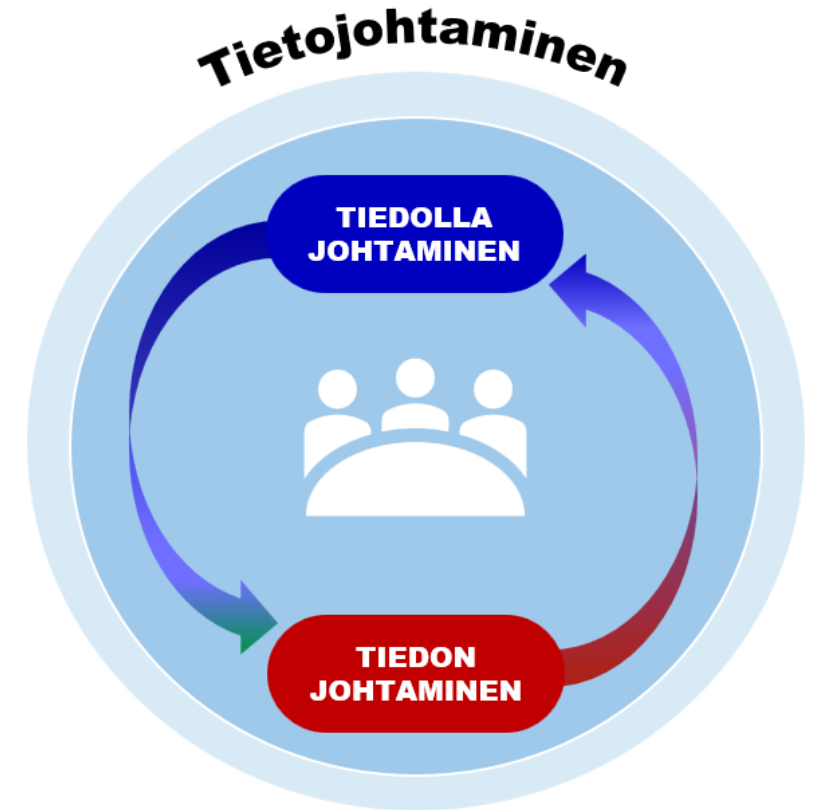
Tietojohtamisen kyvykkyys rakentuu henkilöstön osaamisista

Tietojohtamisen kyvykkyys on useiden osaamisten yhdistelmä. Se muodostuu monista organisaation asiantuntijoiden ja tiimien arkisessa työssään käyttämistä osaamisista. Näiden osaamisten tunnistaminen ja kehittäminen edellyttää, että henkilöstön tavoitteet, roolit ja vastuut tietojohtamisessa on määritelty ja viestitty selkeästi.

Tietojohtamista tukevia kyvykkyyyksiä ovat tietojärjestelmät ja teknologiat, jotka mahdollistavat tiedon johtamisen ja tiedon käyttämisen päätöksenteon tukena.

Tarkoituksenmukainen tietojohtaminen vaatii osaamisten yhdistämistä prosesseihin ja teknologioihin. Kyvykkyys rakentuu ja vahvistuu vähitellen, yhteisen oppimisen tuloksena.

Henkilöstön osaaminen, sujuvat prosessit sekä tarkoituksenmukaiset teknologiat ja työkalut tuottavat tietoa, joka muuttuu toiminnaksi.

Osa 2: Laadukkaan tiedon avulla johdamme palveluja ennakoivasti ja vaikuttavuutta lisäävästi

Mitä tavoittelemme tietojohdamisen kehittämisellä?

Pitkän aikavälin päämäärät.

Päätöksenteossa käyttämämme tieto on laadukasta

Päätöksemme perustuvat parhaaseen käytettävissä olevaan, laadukkaaseen tietoon. Tiedämme, mitä tietoa tarvitsemme päätöksenteossa ja luotamme tiedon laatuun.

Olennainen tieto on saatavilla

Tarvitsemamme tieto on saatavilla oikea-aikaisesti. Tieto on valmiina hyödynnettäväksi, sovellettavaksi ja tulkittavaksi päätöksentekotilanteita varten.

Tietojohdaminen on toimialamme johtamisen keskiössä

Palvelukokonaisuuksien ohjaamiseen ja palvelujen suunnitteluun tuotettu ja käytetty tieto jalostuu toiminnassamme tietämykseksi ja johtaa vaikuttaviin toimenpiteisiin.

Tietojohdaminen on osa toimialamme kulttuuria

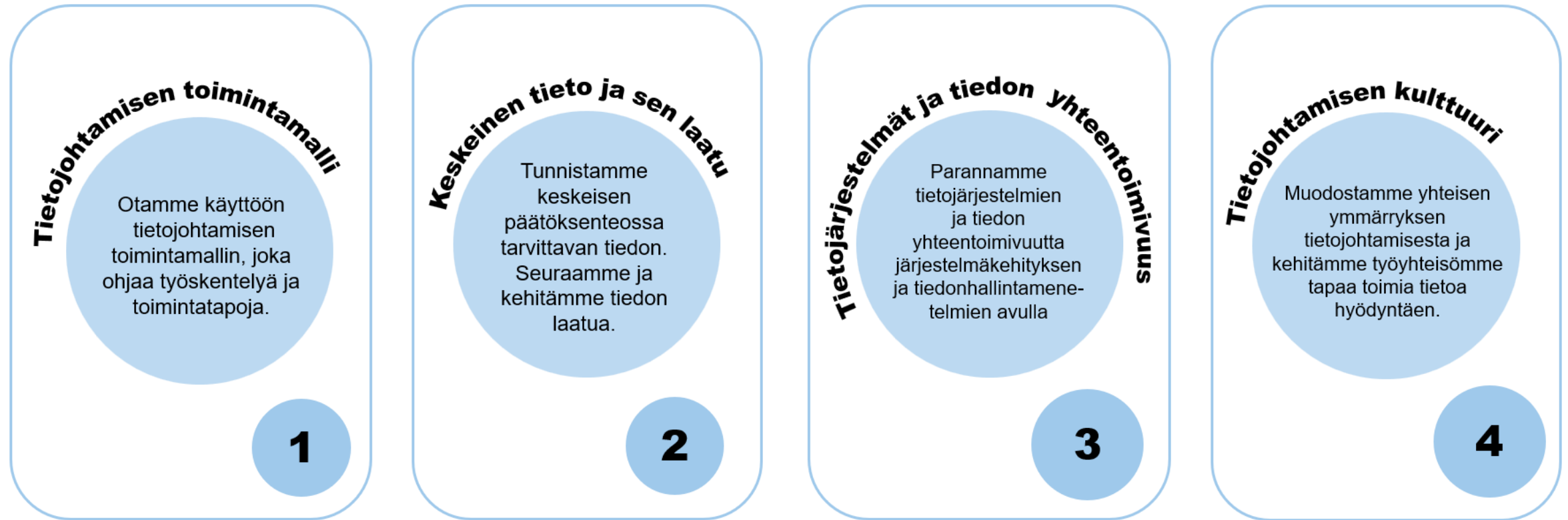
Meillä on yhteinen ymmärrys tietojohdamisesta. Tieto on osa jokapäiväistä työtämme. Kehitämme jatkuvasti osaamistamme vastaamaan muuttuvia vaatimuksia.

Tietojohdaminen on sujuvaa ja riittävästi resursoitua

Toimialallamme on yhteiset tietojohdamisen käytännöt. Tietojohdamiselle ja sen kehittämiselle on nimetyt resurssit. Tietojohdamista kehitetään johdonmukaisesti.

Tietojohtamisen kehittämisteemat ja -toimet ajalle 2024–2025

Painopistealueet, joihin panostamalla pääsemme kohti päämääriä.

1 Tietojohtamisen toimintamalli

Mitä tavoittelemme?

Tietojohtaminen ja sen kehittäminen ovat osa toimialan johtamista. Johto on vastuussa tietojohtamisesta. Meillä on rakenteet, jotka varmistavat suunnitelmallisen tietojohtamisen yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Tietojohtamiseen osallistutaan kaikilla organisaation tasoilla.

Miten pääsemme tavoitteeseen?

Viimeistelemme ja otamme käyttöön tietojohtamisen toimintamallin. Kiinnitämme tietojohtamisen osaksi toimialan johtamista sekä selkeytämme tietojohtamisen vastuita ja työnjakoa. Parannamme yhteistyötä tietojohtamisen asiantuntijoiden sekä tiedon tuottajien ja käyttäjien välillä.

Tietojohtamisen toimintamalli: Kehittämistoimet 2024-2025

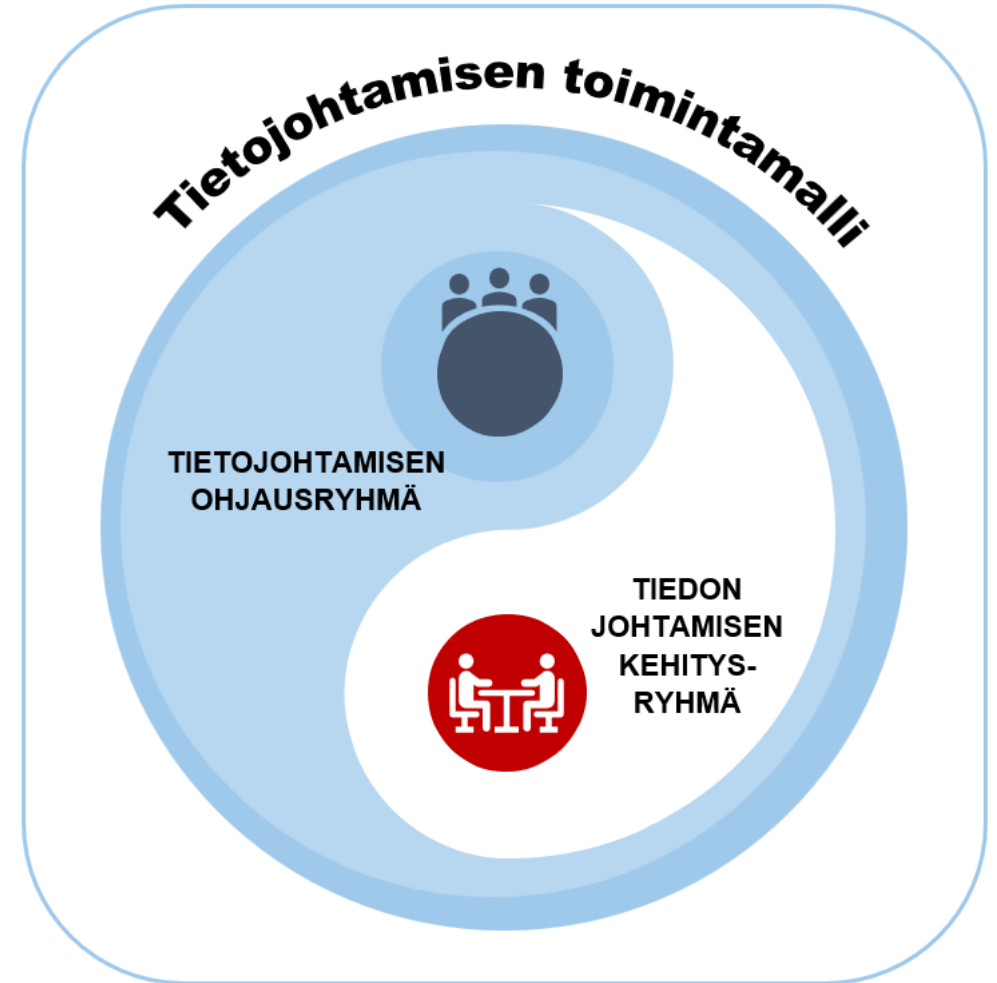

Tietojohtamisen toimintamalli –
Perustamme toimialalle tietojohtamisen ohjausryhmän ja tiedon johtamisen kehitysryhmän.

Ryhmät seuraavat ja johtavat tietojohtamisen kehittämistä sekä valmistelevat ja ohjaavat tietojohtamisen kehittämisen toimeenpanoa omilla vastuualueillaan.

Ryhmiiin nimetään tietojohtamisen avainhenkilöitä toimialan johdosta ja palvelukokonaisuuksista sekä tietohallinnosta ja muista hallinnon palveluista.

Toimintamallin käyttöönotto tehdään neljässä vaiheessa: johdon linjaus ja sitoutuminen, käynnistäminen, vakiinnuttaminen sekä seuranta ja arviointi.

Tietojohdamisen toimintamalli: Kehittämistoimet 2024-2025 - Tietojohdamisen ohjausryhmä

Tietojohdamisen ohjausryhmä

Ohjausryhmällä on **vastuu toimialan tietojohdamisen kokonaisuudesta.**

Ohjausryhmä edistää tietojohdamista ja linjaa tietojohdamiseen liittyvistä yhteisistä asioista. Ohjausryhmä tekee esityksiä päätöksiä vaativista asioista. Ohjausryhmä nimeää tarvittaessa alatyöryhmiä.

Ohjausryhmässä on asiantuntemusta järjestäjän johtamisesta, kansallisista linjauksista ja vaatimuksista, palvelujen johtamisesta sekä tietohallinnosta ja tietojohdamisen kehittämisestä.

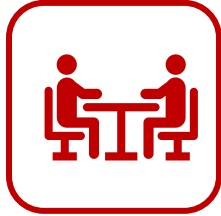
Ohjausryhmä vastaa:

- tietojohdamisen suunnitelman ajantasaisuudesta ja sen sisällön linjaamisesta
- suunnitelman mukaisten kehystoimenpiteiden toteutumisesta
- tietojohdamisen resurssien varmistamisesta.

Ohjausryhmä toimii yhteistyössä tiedon johtamisen kehitysryhmän kanssa ja tarvittaessa ohjaa sen toimintaa.

Tietojohtamisen toimintamalli: Kehittämistoimet 2024-2025 - Tiedon johtamisen kehitysryhmä

Tiedon johtamisen kehitysryhmä

Kehitysryhmällä on **vastuu toimialayhteisestä tiedon johtamisesta.**

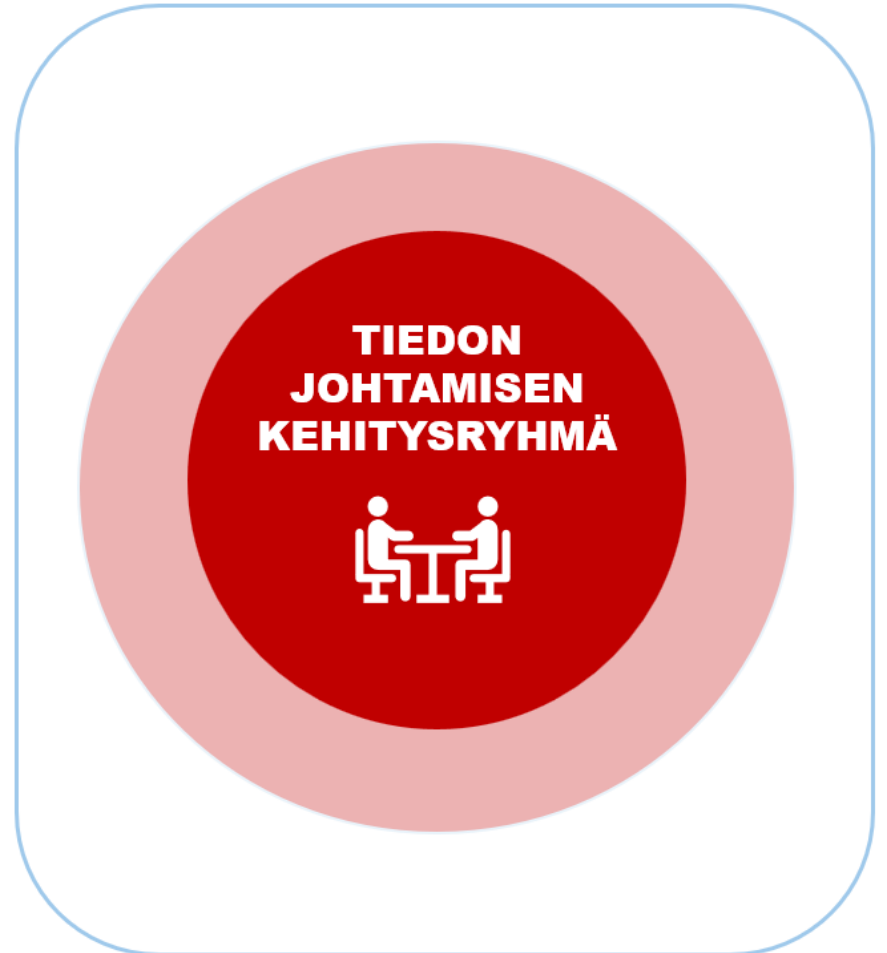
Kehitysryhmä toimii tietojohtamisen ohjausryhmän alaisuudessa ja kiinteässä yhteistyössä sen kanssa. Kehitysryhmä valmistelee tarvittaessa tiedon johtamiseen liittyviä päätöksentekoa vaativia asioita.

Kehitysryhmässä on asiantuntemusta tietotarpeista, palveluista kertyvästä tiedosta ja sen laadusta, kansallisiin rekistereihin toimitettavista tiedoista ja niiden tiedonsiirrosta, toimialan taloustiedoista, käytössä olevista tietojärjestelmistä, teknologioista ja työvälineistä, data-analytiikasta ja tietotuotteista sekä tietojohtamisen kehittämisestä.

Kehitysryhmä linjaa tiedon johtamiseen liittyvät kehittämisteemat ja kehittämistoimet tietojohtamisen suunnitelmassa.

Kehitysryhmä vastaa suunnitelman mukaisten tiedon johtamisen kehitystoimien toteutumisesta.

Kehitysryhmä ottaa tarvittaessa kantaa yhteisiin tiedon tuottamisen teknologioihin ja työvälineisiin sekä keskeisen tiedon määrittelyyn, saatavuuteen, laatuun ja raportointiin.

2 Keskeinen tieto ja sen laatu

Keskeinen tieto on toimialan määrittelemä strategisesti tärkeä tietopohja, jota hallinnoidaan tietojohdamisen toimintamallin avulla. Keskeisen tiedon tietopohjaa seurataan ja päivitetään tavoitteiden mukaisesti.

Mitä tavoittelemme?

Tuotamme palvelujen suunnitteluun ja johtamiseen tarvittavaa merkityksellistä ja luotettavaa tietoa. Tunnistamme keskeisen tiedon. Hallinnoimme keskeistä tietoa, parannamme sen laatua ja varmistamme sen eheyden koko tiedon elinkaaren ajan. Meillä on yhteinen ymmärrys keskeisestä tiedosta ja se on dokumentoitu. Tieto kirjataan oikein.

Miten pääsemme tavoitteeseen?

Arvioimme, ylläpidämme ja mallinnamme keskeisen tiedon tietopohjaa huomioiden strategiset linjaukset ja palvelukokonaisuuksien muutostarpeet. Tietomallinnuksessa hyödynnämme kansallisesti valmisteltua käsitemallia. Kuvaamme systemaattisesti metatiedot ja tietojen väliset yhteydet. Määrittelemme tiedon laatukriteerit ja kehitämme toimintatapoja laadun parantamiseksi. Noudatamme yhteneviä kirjauskäytänteitä.

Keskeinen tieto ja sen laatu: Kehittämistoimet 2024-2025 (1)

Tiedon käyttäjäryhmien ja käyttötarpeiden tunnistaminen – Tunnistamme tiedon käyttäjäryhmät ja käyttötarpeet. Jalostamme kerättävästä tiedosta uusia tietotuotteita eri käyttäjäryhmien tarpeisiin.

Keskeisen tiedon tunnistaminen – Kuvaamme ja pidämme ajan tasalla palvelujen järjestäjän tietopohjaa. Tietopohjaa arvioidaan säännöllisin väliajoin, jotta pystymme vastaamaan muuttuviin tarpeisiin ja vaatimuksiin.

Järjestäjän tietopohjan (12/2023) perustan muodostavat sosiaali- ja terveydenhuollon vähimmäistietosisällön pisimmälle valmistellut tietojohdamisen osa-alueet, pelastustoimen palvelujen järjestäjän tietoperusta sekä sotepe-toimialan talousarviotiedot.

Datakatalogi – Otamme käyttöön datakatalogin, johon tallennamme tiedon tiedoista ja tietojen väliset yhteydet. Datakatalogi parantaa tiedon laatua ja vahvistaa tietojen omistajuutta.

Keskeinen tieto ja sen laatu: Kehittämistoimet 2024-2025 (2)

Keskeisen tiedon mallinnus – Tunnistamme ja dokumentoimme keskeiset tietolähteet sekä niiden väliset yhteydet. Määrittelemme käsitteet ja niiden suhteet toisiinsa.

Tiedon laatukriteerit – Asetamme tiedolle selkeät laatukriteerit, joiden avulla analysoimme ja seuraamme tiedon laatua. Määritämme tiedon laatukriteerit käyttötarpeen mukaan.

Tiedon laadun seuranta – Kehitämme työprosessin tiedon laadun seurantaan. Seuraamme ja analysoimme tiedon laatua jatkuvasti ja puutemme mahdollisiin laatuongelmiin.

Tiedon laadun parantaminen – Varmistamme tiedon oikeellisuuden. Sovimme työprosessin tiedon laadun parantamiselle ja kirjaamisen kehittämiseksi. Kehitämme kirjaamista yhtenäisten käytäntöjen mukaisesti.

3 Tietojärjestelmät ja tiedon yhteentoimivuus

Mitä tavoittelemme?

Tietojärjestelmät tukevat tietojen keräämistä ja käyttöä. Tietoarkkitehtuuri on selkeä. Keskeinen tieto on saatavilla ja löydettävissä vaivattomasti. Pystymme yhdistämään eri lähteistä saatavia tietoja.

Miten pääsemme tavoitteeseen?

Kehitämme tiedon keräämistä, tuottamista ja jakamista. Otamme käyttöön tietoaalustan, joka mahdollistaa eri järjestelmistä saatavan tiedon varastoinnin, yhdistelyn ja analysoinnin. Raportoimme ja visualisoimme tietoa.

Tietojärjestelmät ja tiedon yhteentoimivuus: Kehittämistoimet 2024-2025

Tietoalusta – Kehitämme tietoalustaa tietohallinnon yksiköiden yhteistyönä. Käytämme tietoalustaa soite-toimialan tarvitseman tiedon tuottamiseen ja raportointiin tietosuoja ja -turva huomioiden. Automatisoimme tiedon tuottamisen prosesseja.

Raportointi ja tietotuotteet – Paketoimme keskeiset tiedot tietotuotteiksi. Priorisoimme keskeisten tietojen raportoinnin. Parannamme tietotuotteiden löydettävyyttä. Selkeytämme tietoaineistojen käyttöön ja raportointiin liittyviä vastuita. Nimeämme tietotuotteiden omistajat. Raportoimme oikea-aikaisesti ja huomioimme tiedon käyttäjien tarpeet.

4 Tietojohtamisen kulttuuri

Tietojohtamisen kulttuuri

Muodostamme yhteisen ymmärryksen tietojohtamisesta ja kehitämme työyhteisömme tapaa toimia tietoa hyödyntäen.

Mitä tavoittelemme?

Tietojohtaminen – Johdamme toimialaamme tietoon perustuen.

Tiedolla johtaminen – Tieto ohjaa päätöksentekoa kaikilla organisaatiomme tasoilla.

Tiedon johtaminen – Tiedon laadun varmistaminen on jokaisen asia.

Miten pääsemme tavoitteeseen?

Luomme tietojohtamisen rakenteita toimialalla. Vahvistamme omistajuutta osallistamalla. Rakennamme yhteistä ymmärrystä viestinnän ja osaamisen kehittämisen avulla. Verkostoidumme kaupungin toimijoiden ja hyvinvointialueiden kanssa. Arvioimme tietojohtamisen kyvykkyyttä säännöllisesti.

Tietojohtamisen kulttuuri: Kehittämistoimet 2024-2025

Omistajuuden vahvistaminen – Luomme tietojohtamisen kulttuurin, jossa omistajuus koskee kaikkia työntekijöitä. Sitoutamme henkilöstön tuottamaan laadukasta tietoa ja käyttämään tietoa systemaattisesti päätöksenteossa.

Osaamisen kehittäminen – Vahvistamme tietojohtamisen kyvykkyyttä kehittämällä roolien mukaisia osaamisia siten, että arjessa työskentely on helpompaa.

Viestintä – Varmistamme että tietojohtamisen tavoitteet ja kehitystoimet ovat henkilöstön tiedossa. Huolehdimme että keskeinen tieto on löydettävissä ja sitä jaetaan kohdennetusti päätöksen tekijöille.

Jatkuva arviointi – Seuraamme tietojohtamisen kyvykkyuden kehittymistä ja tietojohtamisen suunnitelman toteutumista. Tunnistamme onnistumisia ja jatkokehityskohteita.

Osa 3: Tietojohtamisen kehittämisen matkalla

Tiekarttaesitys on arvio suunnitelman mukaisten kehittämistoimien vaiheistuksesta ja aikatauluista.

Kehittämistoimet esitetään tiekartalla kehittämisteemojen 1–4 mukaisina kokonaisuuksina. Jokainen kokonaisuus erottuu tiekartalta omalla värillään. Vinoviivoituksella on kuvattu joihinkin kehittämistöimiin liittyvää jo käynnistettyä, valmistelevaa työtä.

Tiekartta päivitetään suunnitelman tarkistusten yhteydessä.

Tietojohtamisen tiekartta

Valmistelemaa työtä

